

Rozvrh hodín:

Riadny termín hodiny = Dejiny umenia 1+2 (HTF) = streda 11:20-12:50 v učebni č. 121 (124) na Zochovej

Kto nemôže (nechce) chodiť v riadnom termíne, môže chodiť na hodiny so študentami z DF:

- Dejiny umenia 1+2 (DF) = Pravek, Starovek, Antika, Stredovek = štvrtok 09:45-11:15 v učebni č. 124 na Zochovej
- Dejiny umenie 3+4 (DF) = Renesancia, manierizmus, barok = štvrtok 11:30-13:00 v učebni č. 124 na Zochovej
- Dejiny umenia 5+6 (DF) = Rokoko, 19. storočie, 20. storočie = štvrtok 13:30-15:00 v učebni č. 124 na Zochovej
- [Info o šesťsemestrálnom kurze pre Divadelnú fakultu VŠMU](#)

Cieľ predmetu:

- Je viesť študenta do dejín výtvarného umenia, aby porozumel zobrazeniu (stavbe, obrazu, soche), umeleckému slohu, smeru či obdobiu, pochopil jeho miesto vo vývoji výtvarného umenia a spoznal, prečo umelci pracovali určitým spôsobom alebo prečo sa usilovali o určité účinky.
- Ambíciou kurzu je viesť poslucháča do problematiky dejín umenia, základov terminológie a základných výtvarných techník, rôznych parametrov výtvarnej reči, symboliky atď.
- Oboznámiť poslucháča s vybranými, no podstatnými fenoménmi, ktoré súvisia s vývojom európskeho výtvarného umenia od praveku po polovicu 20. storočia.
- Oboznámiť poslucháčov s problematikou symboliky antickej mytológie a ich paralel s námetmi v divadle, opere, hudbe atď.
- Získané poznatky pomôžu poslucháčovi, ktorý má záujem porozumieť výtvarnému umeniu, aby pochopil jeho miesto vo vývoji európskej kultúry.
- Hlavný dôraz kladiem na hľadanie odpovedí na otázky, akým spôsobom jednotliví autori pracovali, prečo si zvolili tento spôsob a čo chceli svojím umením povedať.
- Základná príprava poslucháča na vlastnú konfrontáciu s obrazom v najširšom zmysle slova, s porozumením jeho námetu, obsahu, forme, významu a výkladu.

Stručná osnova predmetu:

- Úvod do dejín umenia: dejiny umenia ako humanitná disciplína, druhy výtvarného umenia (maliarstvo, sochárstvo, architektúra...), základná terminológia (kompozícia, perspektíva, maliarsky a sochársky rukopis, sakrálna a profánna v umení, výtvarné techniky, umelecké slohy), periodizácia európskeho výtvarného umenia a jej koncepcie.
- Dejiny výtvarného umenia z chronologického hľadiska (rozdelené na 5 semestrov) s dôrazom na tvaroslovie, význam a na podstatné európske a slovenské umelecké centrá a osobnosti.
- Literárne zdroje umenia (Exempla classica).
- Ikonografia umenia.



Forma vyučovania: prednáška, videoprezentácia, audioprezentácia, diskusia, exkurzia, káva, štrúdlä a pod.

Podmienky na absolvovanie predmetu:

- absolvovanie minimálne 80% prednášok zimného semestra
- absolvovanie ikonografickej analýzy a rozpravy o zadanej téme
- účasť aspoň na jednej exkurzii počas akademického roka (program vypísaný na www.sury.theatrica.sk, www.theatrica.sk alebo v Aise)

Skúška:

- termíny skúšok: v „príhodnom čase“ podľa osobnej dohody
- priebeh a forma skúšky:
 1. ústna odpoveď z vyžrebovanej témy, 30´
 2. rozprava o zadanom výtvarnom diele (ikonografická analýza)

Povinná literatúra (prosím študovať priebežne, ale dôsledne):

Historiografia svetového umenia:

- GOMBRICH, Erns Hans: Příběh umění. Praha : Odeon, 1992, 560s. (povinná literatúra)
- HEER, Friedrich: Evropské duchovní dějiny. Praha : Vyšehrad, 2018, 768s. (povinná literatúra)
- HEROUT, Jaroslav: Slabikář návštěvníků památek. Praha : Tvorba, 1994, 344s.
- HUYGHE, René (ed.): Umění a lidstvo-Larousse 1.-4. Praha : Odeon, 1967-1974.
- CHÂTELET, Albert – GROSLIER, Bernard Philippe: Svetové dejiny umenia. Larousse. Praha : Otovo nakladatelství, 2004
- PIJOAN, José (výslovnosť: Žuzep Pižoan): Dejiny umenia 1.-12. Bratislava : Tatran/Ikar 1987-2002. (povinná literatúra)
- UMENIE SVETA 1.-11. Bratislava : Pallas 1972-1977
- ŽEGIN, Lev Fjodorovič: Jazyk malířského díla. Praha : Odeon, 1980

Slovenské umenie:

- GERÁT, Ivan (edit.): Umenie na Slovensku : Stručné dejiny obrazov. Bratislava : Slovart, 2007, 240s.
- SLOVENSKO, zväzok KULTÚRA, časť I., kapitola: Výtvarné umenie, s. 590-938. Bratislava : Obzor, 1979.

IKONOGRAFIA:

- Literárne zdroje európskeho umenia, osoby a príbehy
- Ikonografia a ikonológia: Čo vidíme na obraze? Vlastná predikonografická analýza zadaného obrazu.

Lexikóny na analýzu:

- BIEDERMANN, Hans: Lexikón symbolov. Bratislava : Obzor, 1992
- HALL, James: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha : Mladá fronta, 1991, 520s. (povinná literatúra)
- LODWICK, Marcus: Obrazy rozprávajú. Bratislava : Mladé letá, 2003
- PANOFISKY, Erwin: Význam ve výtvarném umění. Praha : Odeon, 1981, 372s.
- FARMER, David Hugh: Oxfordský lexikón svätcov. Bratislava : Kalligram, 1996

Exempla classica (Abeceda príbehov):

= Individuálne budovanie vlastnej vedomostnej databázy základných príbehov európskej obrazovej tradície

Literárne zdroje európskeho umenia:

- BIBLIA : Sväté písmo Starého a Nového zákona. Tranava : Spolok svätého Vojtecha, 2010
- HOMEROS: Ílias. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1986
- HOMÉROS: ODYSSEIA. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1986
- OVIDIUS: Metamorfózy. Bratislava : Tatran, 1979
- VERGILIUS: Eneida. Bratislava : Tatran, 1969
- Jakub de VORAGINE: Legenda aurea. Praha : VYšehrad, 1998
- DANTE ALIGHIERI: Božská komédia (Peklo). Bratislava : Slovenská vydavateľstvo krásnej literatúry, 1964
- ARIOSTO, Ludovico: Zuřivý Roland (Orlando furioso). Praha : Odeon, 1974
- TASSO, Torquato: Osvobozený Jeruzalém (La Gerusalemme liberata). Praha : Odeon, 1980



Sylabus prednášok na celé štúdium:

Prvý semester

HISTORIOGRAFIA (Sylabus = okruhy na skúšku):

1. Úvod do dejín umenia: druhy výtvarného umenia, základná terminológia (kompozícia, perspektíva, rukopis, umelecký sloh, štýl, atribút, personifikácia, symbol, periodizácia európskeho výtvarného umenia, problematika datovania, geografické špecifiká, literárne zdroje európskeho umenia, príbeh, problém voľby, problematika „ilustrovania“ textu a verbalizácie „vizuálna“

Literatúra:

PANOFSKY, Erwin: Význam ve výtvarném umění. Praha : Odeon, 1981, 372s.

HALL, James: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha : Mladá fronta, 1991, 520s.

LODWICK, Marcus: Obrazy rozprávajú. Bratislava : Mladé letá, 2003

2. Praveké umenie: východiská, časové členenie paleolitického umenia, maliarstvo, umelecké okruhy, franko-kantaberský okruh a jeho znaky, jaskyňa Altamira, jaskyňa Lascaux, sochárstvo: venuše, východiská, význam, najznámejšie (Věstonická venuša, Willendorfská venuša, Moravianska venuša), pojmy menhir, dolmen, rondel, farby a ich pôvod.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 1
- SVOBODA, Jiří. A.: Počátky umění. Počátky umění. Praha : Academia, 2011
- JELÍNEK, Jan: Velký obrazový atlas pravekého člověka. Bratislava : Mladé letá, 1980
- LEWIS-WILLIAMS, David: Mysl v jeskyni . Vědomí a původ umění. Praha : Academia, 2007
- MALINA, Jaroslav - MALINOVÁ, Renata: Dvacet nejvýznamnějších archeologických objevů dvacátého století. Praha : Svoboda, 1991
- NOVOTNÝ, Bohuslav a kol.: Encyklopédia archeologie. Bratislava : Obzor, 1986
- NOVOTNÝ, BOhuslav: Počiatky výtvarného prejavu na Slovensku. Bratislava : SVKL, 1958

3. Architektúra starovekého Egypta: časové členenie, Rosetská doska, Narmerova paleta, náboženské princípy, bohovia a ich podoba a význam, vývoj pohrebnej architektúry (mastaba, stupňovité pyramídy, pyramídy v Gíze, ich vnútorná štruktúra, poloha, podoba, skalné hrobky, Údolie kráľov, Tutanchamonova hrobka a jej najvýznamnejšie poklady), podoby chrámov (architektonické členenie, význam a podoba stĺpov, význam a práca so svetlom, najznámejšie chrámy a rozdiely v ich architektonickej koncepcii (Luxor, Karnak, chrám kráľovnej Hapšepsovej, Abu Simbel)

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 1
- SCHULZOVÁ, Regine - SEIDEL, Matthias (edit.): Egypt : Svět faraonu. Praha : Slovart,

2005

- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Bohovia a králi starého Egypta. Bratislava : Mladé letá, 1986
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Ich veličenstvá pyramídy. Bratislava : Mladé letá, 1977
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Za siedmimi divmi sveta. Bratislava : Mladé letá, 1985
- WEEKS, Kent R. (edit.): Údolí kráľu. Praha : Rebo, 2002

4. Sochárstvo starovekého Egypta: východiská, pásová perspektíva, hieratická perspektíva, najznámejšie pamiatky (monumentálne sochárstvo, portréty, drobná plastika).

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 1
- SCHULZOVÁ, Regine - SEIDEL, Matthias (edit.): Egypť : Svět faraonu. Praha : Slovart, 2005
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Bohovia a králi starého Egypta. Bratislava : Mladé letá, 1986
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Ich veličenstvá pyramídy. Bratislava : Mladé letá, 1977
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Za siedmimi divmi sveta. Bratislava : Mladé letá, 1985

5. Maliarstvo starovekého Egypta: východiská, pásová perspektíva, hieratická perspektíva, najznámejšie pamiatky (nástenne maľby v hrobkách, monumentálne maliarstvo, historické a reprezentatívne zobrazenia, žánrovosť).

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 1
- SCHULZOVÁ, Regine - SEIDEL, Matthias (edit.): Egypť : Svět faraonu. Praha : Slovart, 2005
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Bohovia a králi starého Egypta. Bratislava : Mladé letá, 1986
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Ich veličenstvá pyramídy. Bratislava : Mladé letá, 1977
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Za siedmimi divmi sveta. Bratislava : Mladé letá, 1985
- WEEKS, Kent R. (edit.): Údolí kráľu. Praha : Rebo, 2002

6. Egejské umenie: geografické špecifiká, lokality a kontexty: Mykény (Levia brána, Agamemnónova maska, Atreova pokladnica), Kréta (kráľovský palác, nástenne maľby, ich námety a podoba), počiatky archeologických výskumov (Schliemann, Evans), časové členenie gréckeho umenia (geometrický štýl, archaické umenie, klasické umenie).

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 2
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Grécky zázrak. Bratislava : Mladé letá, 1990
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Objavenie Tróje. Bratislava : Mladé letá, 1962
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Vzkriesenie Olympie. Bratislava : Mladé letá, 1986

- GRANT, Michael: Zrození Řecka. Praha : BBart, 2010
- BOUZEK, Jan: Umění a myšlení. Praha : Triton, 2009
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004

7. Klasická architektúra starovekého Grécka: časové členenie gréckeho umenia (geometrický štýl, archaické umenie, klasické umenie), podoba gréckeho chrámu, architektonické slohy (dórsky, iónsky, korintský) a najdôležitejšie pojmy (tympanon, architráv atď.), najznámejšie príklady, aténska Akropola a chrám Parthenon, podoba a význam.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 2
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Grécky zázrak. Bratislava : Mladé letá, 1990
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Objavenie Tróje. Bratislava : Mladé letá, 1962
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Vzkriesenie Olympie. Bratislava : Mladé letá, 1986

~~8. Maliarstvo starovekého Grécka: časové členenie gréckeho umenia (geometrický štýl, archaické umenie, klasické umenie), grécke vázové maliarstvo, podoba a význam.~~

~~Literatúra:~~

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 2~~
- ~~– FREL, Jiří: Řecké vázy. Praha : SNKLHU, 1956~~

9. Umenie Etruskov:

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 2
- KELLER, Werner: Etruskové. Praha : Orbis, 1974

10. Rímska architektúra: východiská, znaky, ciele, typy stavieb (chrám, fórum, verejné budovy, bazilika, palác, vidiecka vila, víťazné oblúky, stĺpy, divadelné priestory, cirkus, divadlo, amfiteáter, odeon, termy, cesty atď.)

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 2
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Dejiny písané Rímom. Bratislava : Mladé letá, 1988
- CASSON, Hugh (edit.): Dějiny architektury. Praha : Odeon, 1990
- HOLLIS, Edward: Skrytý život budov. Praha : S Lovart, 2012
- PELIKÁN, Oldřich: Slovensko a rímske impérium. Bratislava : SVKL, 1960

11. Grécke klasické sochárstvo: východiská, znaky, ciele, najznámejší autori (Myrón, Feidias,

Polykleitos, Praxiteles, Skopas, Lysippos) a ich diela; helénistické sochárstvo, východiská, znaky, najznámejšie diela.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 2
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Grécky zázrak. Bratislava : Mladé letá, 1990
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Objavenie Tróje. Bratislava : Mladé letá, 1962
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Vzkriesenie Olympie. Bratislava : Mladé letá, 1986

12. Helenistické sochárstvo: východiská, znaky, ciele, najznámejšie školy a diela.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 2
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004
- GRANT, Michael: Kleopatra : K Rálovna egyptská. Praha : BBart, 2011ô
- CARTLEDGE, Paul: Alexander Veliký. Praha : Academia, 2007
- VAVŘÍNEK, Vladimír: Alexander Veliký. Praha : Svoboda, 1967
- ZAMAROVSKÝ, Vojtech: Grécky zázrak. Bratislava : Mladé letá, 1990

13. Rímske sochárstvo: monumentálne sochárstvo, voľné sochy, reliéfne sochárstvo (oslavné stĺpy, Ara pacis), podoby rímskeho portrétu, sarkofágy.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004

14. Ranokresťanské umenie: kresťanstvo v kontexte spoločenského života v Rímskej ríši, východné kulty, najstaršie kresťanské pamiatky na Východe (Dura Europos) a na Západe (katakombové maľby), sarkofágy, ich podoby a význam pre kresťanskú ikonografiu), počiatky kresťanskej ikonografie (pohanské motívy, motívy zo Starého a Nového zákona).

Architektúra po Milánskom edikte.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- HALL, James: Slovník námětu a symbolu ve výtvarném umění. Praha, 2010
- STUDENÝ, Jaroslav: Křesťanské symboly. Olomouc 1992
- CLAUSS, Manfred: Konstantin Veliký : Římský císař mezi pohanstvím a křesťanstvím. Praha : Vyšehrad, 2005
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004

15. Umenie Východorímskej ríše a Byzantskej ríše: Prvý zlatý vek: kultúrnohistorické

dôsledky rozdelenia Rímskej ríše, vzťah panovníckej moci a cirkvi, výtvarné vplyvy okolitých území („východné“ a „západné“ prvky v byzantskom umení), princípy kupolovej architektúry, chrám Hagia Sofia, mozaika, technológia a námety, zobrazovacie princípy, najdôležitejšie pamiatky (Ravenna atď.). Storočie zápasu o ikonu: obrazoborectvo, ikony, typológia zobrazení (Kristus, Matka Božia, svätci, veraikon atď.). Východná schizma a rozchod so Západom, dôsledky na výtvarné umenie a kultúru. Rok 1204 a západná kultúra.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 3.
- LASSUS, Jean: Ranokresťanské a byzantské umenia. Bratislava : Pallas, 1971
- TALBOT-RICE, David: Byzantské umenie. Bratislava : Tatran, 1968
- SCHREINER, Peter: Konstantinopol : Dejiny a archeologie. Pavel Mervart, 2012
- CLAUS, Manfred: Konstantin Veliký : Rímsky cisár medzi pohanstvom a kresťanstvom. Praha : Vyšehrad, 2005
- AVENARIUS, Alexander: Byzantský ikonoklasmus: storočie zápasu o ikonu. Bratislava : Veda, 1998
- DOSTÁLOVÁ, Růžena. Byzantská vzdělanost. Vyšehrad : Praha, 1990. 415 s. ISBN 80-7021-034-6.
- ZÁSTĚROVÁ, Bohumila a kol.: Dějiny Byzance. Praha : Academia, 1992

16. Predrománske umenie 1: Vizigóti

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- HÄGERMANN, Dieter. Karl Veliký. Praha : Prostor, 2002
- KELLER, Hagen: Ottoni. Praha : Vyšehrad, 2004
- RAPP, Francis: Svatá říše římská národa německého. Praha : Paseka, 2007

17. Islamské umenie na Západe: základné znaky islamského umenia, časové a geografické vymedzenie, politické a náboženské pomery a ich vplyv na výtvarnú produkciu, podoby stavieb, podoby sakrálnych priestorov, lokality islamského umenia na Západe (Al-Andalus)

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 3., kapitola 8
- PIJOAN, José: Dejiny umenia 4., kapitola 8

17,5. Predrománske umenie 2: Umenie doby Karola Veľkého, korolovská reensancia.

18. Predrománske umenie 3: Umenie Veľkej Moravy: časové a geografické vymedzenie, politické pomery a ich vplyv na výtvarnú produkciu, podoby stavieb, podoby sakrálnych priestorov, lokality, veľkomoravský šperk atď.

Literatúra:

- DEKAN, Ján: Veľká Morava : Doba a umenie. Bratislava : Tatran, 1979
- KUČERA, Matúš: Postavy veľkomoravskej histórie. Martin : Osveta, 1992
- VÁŇA, Zdeněk.: Svět slovanských bohů a démonů. Praha : panorama, 1990

Druhý semester

19. Európsky vrcholný stredovek: kultúrnospoločenské a historické kontexty európskeho stredoveku, determinanty stredovekej architektúry (mníšske rády, pútnictvo a pútné cesty, križiacke výpravy, rytierstvo, dvorská kultúra (idea rytierstva a jej význam pre stredovekú Európu, dvorská kultúra, hudba a oslavy na stredovekých dvoroch, rytierske legendy, zbroj).

Literatúra:

- DUBY, Georges: Věk katedrál : Umění a společnost 980-1420. Praha : Argo, 2002
- LE GOFF, Jacques (edit.): Encyklopedie středověku. Praha : Vyšehrad, 2002
- LE GOFF, Jacques: Kultura středověké Evropy. Praha : odeon, 1991
- LE GOFF, Jacques: Středověká imaginace. Praha : Argo, 1998
- KIDSON, Peter: Stredoveké umenie. Bratislava : Pallas, 1974
- PIJOAN, José: Dejiny umenia 4.
- DARKEVIČ, Vladislav Petrovič: Argonauti středověku. Praha : Panorama, 1984
- OHLER, Norbert: Náboženské poutě ve středověku a novověku. Praha : Vyšehrad, 2002
- FLORI, Jean: Rytíři a rytířství ve středověku. Praha : Vyšehrad, 2008
- HUIZINGA, Johan: Jeseň stredoveku. Bratislava : Tatran, 1990
- OTIS-COUR, Leah: Rozkoš a láska : Dějiny partnerských vztahu ve středověku. Praha : Vyšehrad, 2002
- PERNOUDOVÁ, Regine: Žena v době katedrál. Praha : Vyšehrad, 2002
- VERDON, Jean: Volný čas ve středověku. Praha : Vyšehrad 2003
- VRTEL, Ladislav: Heraldický katechizmus. Bratislava : Veda, 2012

20. Románska architektúra: pojem romaniky, románske architektonické články (valená

klenba, krížová klenba, okno, portál, hlavica, stĺp, pilier), dispozičná podoba stredovekého kostola, kláštorný areál, stredoveký hrad

Literatúra:

- POIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- THOMAN, Rolf (edit.): Románske umění. Praha : Slovart, 2006
- PODOLINSKÝ, Štefan: Románske kostoly (Kultúrne krásy Slovenska). Bratislava : Dajama, 2009

21. Lokality románskej architektúry v Európe: Francúzsko, Taliansko, Nemecko, Uhorsko (lokality, relácie a odlišnosti).

Literatúra:

- POIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- THOMAN, Rolf (edit.): Románske umění. Praha : Slovart, 2006
- PODOLINSKÝ, Štefan: Románske kostoly (Kultúrne krásy Slovenska). Bratislava : Dajama, 2009

22. Románske sochárstvo - exteriér chrámu: portál ako miesto sochárskej a kameňosochárskej výzdoby, jeho členenie, námety, sochy zo Chartres a Remeša ako medzníky na ceste k voľnej soche stredoveku;

Literatúra:

- POIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- THOMAN, Rolf (edit.): Románske umění. Praha : Slovart, 2006
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004

23. Románske sochárstvo - interiér chrámu: hlavice stĺpov, stĺpy a piliere, konzoly, krstiteľnice (rozdiel medzi predalpskou a zaalpskou koncepciou)

Literatúra:

- POIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- THOMAN, Rolf (edit.): Románske umění. Praha : Slovart, 2006
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004

24. Románske práce z kovu: kovové chrámové dvere (Hildesheim, Verona, Pisa atď.)

Literatúra:

- POIJOAN, José: Dejiny umenia 3
- THOMAN, Rolf (edit.): Románske umění. Praha : Slovart, 2006
- THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004

25. ~~Stredoveké zlatníctvo: cirkevný riad, jeho podoba v jednotlivých umeleckých štýloch a používanie (kalich, monštrancia, paténa atď.), zlatnícke techniky (filigrán, gravírovanie, emailovanie atď.), relikviáre atď. Klenoty a šperky.~~

~~Literatúra:~~

- ~~– PIATROVÁ, Alena – ŠTIBRANÁ, Ingrid : Ars liturgica : Zlatníctvo v službách liturgie. Katalóg výstavy. Bratislava : Slovenské národné múzeum, 2010~~
- ~~– TORANOVÁ, Eva: Zlatníctvo na Slovensku. Bratislava : Tatran, 1975~~
- ~~– Svět liturgie. katalóg výstavy. Kostelní Vydří 1relikviáre, kríže, antependiá;~~
- ~~– THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004~~

26. ~~Románske maliarstvo: freska, tabuľa, sklo~~

~~Lietratúra:~~

- ~~– POJOAN, José: Dejiny umenia 3~~
- ~~– THOMAN, Rolf (edit.): Románske umění. Praha : Slovart, 2006~~

27. Gotická architektúra: pojem gotika, dispozičná podoba gotického kostola, lomený oblúk, oporný systém, okno, relácie a odlišnosti.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 4
- THOMAN, Rolf (edit.): Gotika. Praha : Slovart, 2005
- SUGER: Spisy o Saint-Denis. Praha : Oikoymenth, 2006
- ULLMANN, Ernst: Svět gotické katadrály. Praha : Všehrad, 1987
- KOVÁČ, Peter: Katedrála v Chartres : Francouzské umění rané a vrcholné gotiky. Praha : Eminent, 2007

28. Lokality gotickej architektúry v Európe: najznámejšie pamiatky gotickej architektúry (Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Slovensko, Česko)

Literatúra

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 4
- STEJSKAL, Karel: Umenie an dvore Karola IV. Bratislava : Ikar, 2003
- THOMAN, Rolf (edit.): Gotika. Praha : Slovart, 2005
- ULLMANN, Ernst: Svět gotické katadrály. Praha : Všehrad, 1987
- KOVÁČ, Peter: Katedrála v Chartres : Francouzské umění rané a vrcholné gotiky. Praha : Eminent, 2007

29. Gotické zaalpské sochárstvo: kamenné sochy, rezbárstvo (Jorg Huber, Veit Stoss, Tilman

~~Riemenschneider, Michael Pacher, Adam Kraft, Herman Rode, Hans Multscher, Michael Erhart, Anton Pilgram, Bernt Notke, Majster Pavol z Levoče, oltárne retábulum ako symbol a umelecký objekt: oltár a jeho členenie a podoba (palla a krídlový oltár ako princíp).~~

-

Literatúra

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 4~~
- ~~– CIDLINSKÁ, Libuše: Gotické krídlové oltáre. Bratislava : Tatran, 1989~~
- ~~– HOMOLKA, J. HORVÁTH, P. KOTRBA, F. KOTRBA, V.: Majster Pavol z levoče : Tvorca vrcholného diela slovenskej neskoréj gotiky. Bratislava : SVKL, 1964~~
- ~~– STEJSKAL, Karel: Umenie an dvore Karola IV. Bratislava : Ikar, 2003~~
- ~~– THIELE, Carmela: Sochařství. Brno : Computer Press, 2004~~
- ~~– BURAN, Dušan (edit.): Gotika (Dejiny slovenského výtvarného umenia): Bratislava : SNG, 2003~~
- ~~– KUTAL, Albert: České gotické sochařství 1350-1450~~

30. Gotiké zaalpské maliarstvo:

Literatúra

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 4~~
- ~~– THOMAN, Rolf (edit.): Gotika. Praha : Slovart, 2005~~
- ~~– BURAN, Dušan (edit.): Gotika (Dejiny slovenského výtvarného umenia): Bratislava : SNG, 2003~~
- ~~– DVOŘÁKOVÁ, Vlasta – KRÁSA, Josef – STEJSKAL, Karel: Stredoveká nástenná malba na Slovensku. Bratislava : Tatran, 1978~~
- ~~– ROYT, Jan: Středověké malířství v Čechách. Praha Karolinum, 2002~~
- ~~– STEJSKAL, Karel: Umenie na dvore Karola IV. Bratislava : Ikar, 2003~~

31. Kultúra renesancie:

Literatúra:

- ~~– BURCKHARDT, Jacob: Kultura renesance v Itálii. Praha: Rybka Publishers, 2013~~
- ~~– BURKE, Peter: Italská renesance. Praha : Mladá fronta, 1996~~
- ~~– MONTANELLI, Indro: Dante a jeho storočie. Bratislava : Tatran, 1986~~
- ~~– ŠPIČKA, Jiří: Petrarca : Homo politicus. Praha : Argo, 2010~~

32. Umenie talianskeho trecenta: žobravé rehole a výtvarné umenie, zmena paradigmy v ikonografii, východiská renesančného umenia: koncepcia posvätných zobrazení (triumfans),

vplyv františkanizmu na zmeny výtvarného jazyka (compassio, identificatio), „krvácajúce“ toskánske kríže, sochárske dielo Nicolu a Giovanniho Pisanovcov, jeho podoba a vzťah k starovekej remeselnej tradícii, kostol San Francesco v Assisi (typológia, výzdoba). Osobnosti maliarstva: Cimabue, Giotto di Bondone (Assisi, Cappella Arena Padova, Cappella Bardi v Santa Croce vo Florencii), Pietro a Ambrogio Lorenzettiovci, Simone Martini.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 5.
- Le GOFF, Jacques: Svatý František z Assisi. Praha : Vyšehrad, 2004
- GREEN, Julien: Brat František. Bratislava : Serafín, 1992

33. ~~Hľadanie priestoru a emócie: Teórie priestoru a ich praktická realizácia v maliarstve 14-16. storočia (Giotto, Masaccio, della Francesca, Ucello atď.). Fenomén inovácie a modernity v západnom umení.~~

- ~~- PANOFSKY, Erwin: Perspektíva ako symbolická forma.~~
- ~~- INGERLE, Petr: Příběh perspektivy : Dějiny jedné ideje (Od renesance k modernímu umění a myšlení). Brno 2010~~

34. Talianska architektúra 15. storočia: spoločenské determinanty, vládnuce rody a ich vzťah k umeniu, antická tradícia, jej štúdium, recepcia a transformácia, teoretické východiská architektúry, podoba architektonických článkov (stena, okno, portál, dispozícia stavby), architekti (Filippo Brunelleschi, Leon Battista Alberti, Michelozzo Michelozzi) a projekty: verejné stavby (Ospedale degli innocenti...) a sakrálné priestory (Duomo, Santo Spirito, San Lorenzo, Cappella Pazzi), kupola dómu vo Florencii, renesančné paláce (Palazzo Rucelai, Strozi, Pitti, Medici atď.), významné stavby mimo Florencie (Mantova, Rimini)

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 5.
- TOMAN, Rolf (edit.): Umění italské renesance. Praha : Slovart, 1996
- BIETOLETTI, S. a kol.: Umění a architektura Florencie. Praha : Slovart, 2008
- LANG, Jack: Lorenzo Nádherný. Bratislava : Renmidium, 2002

35. Talianske sochárstvo 15. storočia: spoločenské determinanty, vládnuce rody a ich vzťah k umeniu,

antická tradícia, jej štúdium, recepcia a transformácia, teoretické východiská, formálne zdroje pre talianske sochárstvo 15. storočia, druhy, námety, materiál, súťaž na dvere baptistéria sv. Jána vo Florencii, výzdobný program troch dverí, Orsanmichele: pamiatka a jej výzdoba, osobnosti a tvorba: Lorenzo Ghibeti, Donatello, Lucca della Robbia, Verrocchio

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 5.
- ŠTECH, Václav Vilém: Italská renesanční plastika. Praha : 1960
- PETERAJOVÁ, Ľudmila: Donatello. Bratislava : Pallas, 1970

36. Renesančné maliarstvo 15. storočia: Talianske maliarstvo 15. storočia, fresky, objekty, vedúce postavenie Florencie a iných miest, experimenty s perspektívou, traktáty, autori (Masaccio, Paolo Uccello, Fra Angelico, Filippo Lippi, Sandro Botticelli, Domenico Ghirlandaio, Piero della Francesca, Pietro Perugino, Andrea Mantegna), diela, lokality.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 5.
- monografie jednotlivých autorov (info mailom)

~~37. Renesančné maliarstvo 15. storočia: Flámske maliarstvo: techniky, závesný obraz, oltáre, autori a ich diela (Robert Campin, Melchior Broederlam, Rogier van der Weyden, Hugo van der Goes, Jan van Eyck, Hans Memling)~~

~~Literatúra:~~

- ~~- PIJOAN, José: Dejiny umenia 5.~~
- ~~- VACKOVÁ, Jarmila: Van Eyck. Praha : Academia, 2005~~

38. Talianske maliarstvo 16. storočia: Leonardo da Vinci

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.
- SUH, H. Anna: Leonardov skicár. Bratislava : Slovart, 2007
- ZOLLNER, Frank: Leonardo da Vinci : Malířské a kreslířské dílo. Praha : Taschen/Slovart,
- ZOLLNER, Frank: Leonardo. Praha : Taschen/Slovart, 2004
- NARDINI, Bruno: LEonardo da Vinci: Bratislava : Tatran, 1990
- JÍLEK, František: Muž z Vinci. Bratislava : Tatran, 1989
- NICHOLL, Charles: Leonardo da Vinci : Vzlety mysli. Praha : BBart, 2006
- ATALAY, Bulent: Matematika a Mona Lisa : Umenie a veda Leonarda da Vinci. Bratislava : Slovart, 2007
- CAPRA, Fritjof: Věda mistra Leonarda : Pohled do mysli velkého renesančního génia. Praha Academia, 2009
- FREUD, Sigmund: Spomineka z detstva Leonarda da Vinci. Bratislava : Slovenský spisovateľ,

39. Talianske maliarstvo 16. storočia: Raffaello Sanzio

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.

- BLAŽÍČEK, Oldřich: Raffael. Praha : odeon, 1982
- CRISTOFANELLI, Rolando: Raffael. Bratislava :

40. Talianske umenie 16. storočia: Michelangelo-sochár

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.
- FORCELLINO, Antonio: Michelangelo : Nepokojný život. Praha : Vyšehrad, 2012
- NARDINI, Bruno: Stretnutie s Michelangelom. Bratislava Tatran, 1978
- Michelangelo : Podoba živé tváre (dokumenty, básne, korešpondencia). Praha 1964
- NERET, Gilles: Michelangelo. Praha : Taschen/Slovart, 2003
- GROMLING, Alexandra: Michelangelo. Bratislava : Slovart, 2006
- STONE, Irving: Agónia a extáza : Román o Michelangelovi. Bratislava : SPKK, 1963
- SCHULZ, Karel: Kameň a bolesť : Román o Michelangelovi. Bratislava 1959
- CRISTOFANELLI, Rolando: Denník blázna Michelangela. Bratislava: Slovenský spisovateľ, 1982
- BUONARROTI, Michelangelo: Útrapy v hľadaní (výber z poézie): Bratislava : Ars stigmaty, 1990

41. Talianske umenie 16. storočia: Michelangelo-maliar a architekt.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.

- detto

————— tu skončiť————— 2021 leto

42. Benátske maliarstvo 16. storočia: geografické a spoločenské špecifiká, optické špecifiká, východiská (Gentile Bellini, Giovanni Bellini), olejomalba na plátne, Giorgione, Tizian, Veronese, Tintoretto. Predchodcovia baroka, manierizmus a benátska maliarska škola 16. storočia.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia
- KENNEDY, Ian G.: Tizian. Praha : Taschen/Slovart, 2008
- KRSEK, Ivo: Tizian. Praha : Odeon, 1976
- WEISS, David: Benátčan (román o Tizianovi). Bratislava : Slovenský spisovateľ, 1989
- BERNARI, Carlo - DE VECCHI, Pierluigi: Tintoretto. Praha Odeon, 1980
- PIOVENE, Guido - MARINI, Remigio: Veronese. Praha : ODeon, 1984

- DE VARGAS, Raquel Medina: El Greco. Praha : Sun, 2010
- VESTDIJK, Simon: Piata pečať (román o El Grecovi). Bratislava : SPKN, 1961
- KRIEGESKORTE, Werner: Giuseppe Arcimboldo. Praha : Taschen/Slovart, 2003

43. Talianske umenie 16. storočia: Manierizmus, znaky manierizmu v umení + El Greco

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.
- WITTLICH, Petr: Panorama manírismu. Praha : Odeon
- HOCKE, Gustav René: Svět jako labyrint. Praha : Triáda, 2001

44. Renesancia vo Francúzsku: francúzske umenie 16. storočia: František I., architektúra (verejné budovy, kostoly, zámky, záhrady; autori: Domenico da Cortona, Pierre Lescot)

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.

45. Renesancia vo Francúzsku: sochárstvo (náhrobky, fontány, voľné sochy, reliéf; autori: Jean Goujon, Giovanni Giusti, Philibert de l'Orme, Germain Pilon, Benvenuto Cellini)

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.
- CELLINI, Benvenuto: Vlastní životopis. Praha : Odeon, 1976

46. Renesancia vo Francúzsku: maliarstvo: tzv. „prvá škola z Fontainebleau (1531-1610)“ a jej autori: Rosso Fiorentino, Francesco Primaticcio, Niccolò dell'Abbate, Juste de Juste), znaky manierizmu v umení

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.

47. Nizozemské maliarstvo 16. storočia: východiská, tendencie, námety, Hieronymus Bosch, Pieter Bruegel Starší.

Literatúra:

- PIJOAN, José: Dejiny umenia 6.
- BOSING, Walter: Bosch : Malířské dílo. Praha : Taschen/Slovart, 2000
- ROBERTS Jones: Philippe a Francoise: Bruegel: Praha : Slovart, 2003
- ROLINOVÁ, Dominique: Divý Pieter (román): Bratislava: Tatran, 1986
- TIMMERMANS, Felix: Pieter Bruegel (román): Bratislava : SPKK, 1959

~~48. Barok: termín barok, časové vymedzenie barokového slohu, základné znaky, náboženské východiská (sv. Ignác z Loyoly, Tridentský koncil), prostriedky ciele umenia~~

Literatúra:

- ~~– KALISTA, Zdeněk: Tvář baroka. Praha : SPN? 1990~~
- ~~– SYPHER, Wylie: OD renesance k baroku : Proměny umění a literatury 1400-1700. Praha : Odeon, 1971~~
- ~~– TAPIÉ, Victor-Lucien: Barok. Bratislava : Pallas, 1971~~

~~49. Baroková architektúra : znaky barokovej architektúry, autori a ich diela: Vignola (kostol Il Gesu), Borromini (San Carlo alle Quattro Fontane, Oratorio dei Filippini, Sant'Ivo alla Sapienza, Sant'Agnese in Agone)~~

Literatúra:

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.~~

~~50. Baroková architektúra: Slovensko kostol sv. Jána Krstiteľa v Trnave, kostol sv. Trojice v Bratislave.~~

~~51. Barokové maliarstvo: základné znaky barokového maliarskeho štýlu. Caravaggio (osobnosť, maliarsky rukopis, princípy maľby, hlavné diela), klasicizujúci barok (Annibale Carracci).~~

Literatúra:

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.~~

~~52. Baroková iluzívna freska: predchodcovia koncepcie: Mantova (Mantegna), Parma (Correggio), Rím (Michelangelo); jej princípy, ciele a hlavné príklady: Rím (1. Andrea Pozzo: Oslava misionárskej činnosti jezuitov; 2. Andrea Cortona: Triumf rodu Barberini; 3. Baciccio: Triumf Božej prozreteľnosti) a Veneto (Tiepolo).~~

Literatúra:

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.~~

~~53. Barokové maliarstvo maliarstva mimo Talianska: flámske maliarstvo (Rubens)~~

Literatúra:

- ~~– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.~~
- ~~– NÉRET, Gilles: Rubens. Praha : Taschen/Slovart, 2005~~
- ~~– AVERMAETE, Roger: Rubens a jeho doba. Bratislava~~

~~54. Barokové maliarstvo maliarstva mimo Talianska: nizozemské maliarstvo (Rembrandt,~~

Vermeer)

Literatúra:

– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.

– HUIZINGA, Johan: Kultúra Nizozemska v 17. storočí. Bratislava : Europa, 2011

– ARPINO, GIOVANNI – LECALDANO, Paolo: Rembrandt. Praha : Odeon, 1980

– ŠTECH, Václav Vilém: REmbrandt. Praha : ODeon, 1966

– WEISS, David: Já, Rembrandt (román). Praha : Svoboda, 1990

– GLOGER, Gotthold: Muž so zlatou prilbou (román o Rembrandtovi). Košice 1989

– VAN LOON, Henrik Willem: Rembrandt : Jeho život a doba. Bratislava : SPKK, 1958

55. Barokové maliarstvo maliarstva mimo Talianska: španielske maliarstvo (Velázquez, El Greco).

Literatúra:

– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.

– GUDIOL, José: Velázquez. Praha : Odeon, 1978

– DE VARGAS, Raquel Medina: El Greco. Praha : Sun, 2010

– VESTDIJK, Simon: Piata pečať (román o El Grecovi). Bratislava : SPKN, 1961

56. Barokové maliarstvo maliarstva mimo Talianska: Slovensko

– RUSINA, Ivan a kol.: Barok (Dejiny slovenského výtvarného umenia). Bratislava : SNG, 1998

– BALÁŽOVÁ, Barbara – MEDVECKÝ, Jozef – SLIVKA, Dušan: Medzi zemou a nebom : Majstri barokovej fresky na Slovensku. Bratislava : Ústav dejín umenia SAV, 2013

57. Barokové sochárstvo: Gianlorenzo Bernini (kolonáda na nám. sv. Petra, rímske fontány), Sochárske diela talianskeho baroka: Bernini.

Literatúra:

– PIJOAN, José: Dejiny umenia 7.

– BLAŽÍČEK, Oldřich J.: Gianlorenzo BERNini. Praha 1964

58. Francúzska architektúra 17. storočia: Style classique, Salomon de Brosse, Jacques Lemercier, Louis Le Vau, François Mansart, Julian Hardouin Mansart, André Le Nôtre

Literatúra:

– Pijoan

59. Francúzske sochárstvo 17. storočia: Pierre Paul Puget, François Girardon, Charles

~~Antoine Coysevox~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijona~~

~~60. Francúzske maliarstvo 17. storočia: Simon Vouet, Georges de La Tour, Charles Le Brun, Nicolas Poussin, Claude Lorrain~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijon~~

~~– PETROVÁ, Eva: Nicolas Poussin. Praha : Odeon, 1987~~

~~– POUSSIN, Nicolas: Dopisy a dokumenty. Praha : Arbor vitae, 2002~~

~~61. Anglické umenie 17. storočia: Inigo Jones, Christopher Wren, Sir Anthony van Dyck~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijon~~

~~62. Úvod do problematiky umenia 18. storočia~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijon č. 8~~

~~– ROUSSEAU, Jena-Jacques: O spoločenskej zmluve. Bratislava : Kalligram, 2010~~

~~– ROUSSEAU, Jena-Jacques: Emil alebo O výchove~~

~~– HANZAL, Josef: Od baroka k romantizmu. Praha : Academia, 1987~~

~~63. Francúzske maliarstvo 18. storočia Jean-Antoine Watteau, François Boucher, Jean Baptiste-Siméon Chardin, Jean-Honoré Fragonard~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijon č. 8~~

~~– BROOKNEROVÁ, Anita: Antoine Watteau. Praha : Odeon, 1969~~

~~64. Francúzska architektúra a sochárstvo 18. storočia: Jacques-Germain Soufflot, Antoine Coysevox, François~~

~~Girardon, Guillaume Coustou Starší~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijon~~

~~65. Klasicizmus~~

~~Literatúra:~~

– Pijoan

– KUHN, I. (edit.): *Klasicistická architektúra na Slovensku*. Bratislava : Tvar, 1955

– VACULÍK, Karol: *Umenie 19. storočia na Slovensku*. Bratislava : Tvar, 1952

– PETROVÁ PLESKOTOVÁ, Anna: *Maliarstvo 18. storočia na Slovensku*. Bratislava : Veda, 1983

-

66. *Anglické maliarstvo 18. storočia*: William Hogarth, Sir Joshua Reynolds, Thomas Gainsborough, Joseph Wright of Derby, John Constable

Literatúra:

– Pijoan

– WATKINSON, Raymond: *Hogarth*. Bratislava : SVKL, 1959

67. *Talianske maliarstvo 18. storočia*: Giovanni Battista Tiepolo, Giovanni Antonio Canal zvaný Canaletto, Francesco Lazzaro Guardi, Bernardo Bellotto, Pietro Longhi, Giovanni Paolo Panini, Giovanni Battista Piranesi

Literatúra:

– Pijoan č.

– PIOVENE, Guido – PALLUCCHIONIOVÁ, Anna: *Giambattista Tiepolo*. Praha : Odeon, 1987

68. *Ruské umenie 18. storočí*

Literatúra:

– Pijoan

– *Dejiny ruského umenie (Od začiatkov po súčasnosť)*. Bratislava : Pallas, 1977

69. *Slovenské umenie 18. storočia*

Literatúra:

– PETROVÁ PLESKOTOVÁ, Anna: *Maliarstvo 18. storočia na Slovensku*. Bratislava : Veda, 1983

– KUHN, I. (edit.): *Klasicistická architektúra na Slovensku*. Bratislava : Tvar, 1955

– BALÁŽOVÁ, Barbora – MEDVECKÝ, Jozef: *Medzi zemou a nebom : Majstri barokovej fresky na Slovensku*. Bratislava : SHA, 2009

– UČNÍKOVÁ, Danuta: *Historický portrét na Slovensku*. Martin : Osveta, 1980

70. Goya

Literatúra:

- Pijoan
- HAGEN, Rese-Marie a Rainer: Goya. Praha : Taschen/Silvoart, 2004
- GUNTHEROVÁ-MAYEROVÁ, Alžbeta.: Goya. Bratislava : Tvar, 1951

71. Zrodenie modernej doby: úvod do problematiky umenia 19. storočia, umelecké trendy (klasicizmus, historizmus, biedermeier, realizmus, impresionizmus atď.).

Literatúra:

- Pijoan
- JOHNSON, Paul: Zrození moderní doby : Devatenácté století. Praha . Academia, 1998

72. Romantické maliarstvo vo Francúzku (Eugène Delacroix, Théodore Géricault) a na Slovensku (Gustáv Keleti, Karol Tibély, Karol Vondrák).

Literatúra:

- Pijoan
- JOHNSON, Paul: Zrození moderní doby : Devatenácté století. Praha . Academia, 1998
- HRBATA, Zdeněk – PROCHÁZKA, Martin: Romantizmus a romantizmy. Praha : Karolinum, 2005
- DOORMANN, Maarten, Romantický řád. Praha : Prostor, 2008
- LEGRAND, Gérard: Romantismus. Praha : Paseka, 2001
- FISCHER, Ernst: Puvod a podstata romantismu. Praha : NPL, 1966

-

73. Historizmus v umení 19. storočia: Historizmus a neoklasicizmus (David, Adam Oeser). Portrétna malba 18. a 19. storočia (Johann Jakob Stunder, Ján Rombauer, František Kolář, Jozef Božetech Klemens, Peter Michal Bohúň).

Literatúra:

- Pijoan
- UČNÍKOVÁ, Danuta: Historický portrét na Slovensku. Martin : Osveta, 1980

~~74. Biedermeir: Biedermeir (Spitzweg, Ferdinand von Lutgedorff, Friedrich von Amerling, Jozef Czauczik, Florián Klimkovič).~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijoan~~

~~75. Architektúra 19. storočia: Klasicizmus, historizmus a záhradná architektúra (Dolná Krupá, Betliar atď.) a fenomén verejného parku. Reakcia na Slovenku (Dolná Krupá, Topoľčianky, Betliar, Krásnohorské Podhradie atď.).~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijoan~~

~~76. Priemyselná vek a svetové výstavy: Fenomén svetových výstav, nové technológie (železo, sklo), architektúra a priemyselná revolúcia.~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijoan~~

~~– BRYSON, Bill: Dum (Domov, Domácnosť, Dejiny architektury). Praha : Pragma, 2013~~

~~77. Krajinomalba v 19. storočí: genéza krajinomalby (Anglicko a Holnadsko), francúzska barbizonská škola, Corot, Manet, Monet, impresionisti, Medňanský). Fenomón maliarskych kolónií 19. a 20. storočia.~~

~~Literatúra:~~

~~– Pijoan~~

~~– Nebo nad hlavou : Umelci barbizonu. Bratislava : GMB, 2012~~

~~– BARCZI, Július: Impresionizmus^{SK} : Podoby impresionizmu na Slovensku. Bratislava : SNG, 2014~~

~~– WALTHER, Ingo F. (edit.): Impresionismus. Praha : Taschen/Slovart, 2008~~

~~78. Optické inovácie v umení 19. storočí: fotografia (Nadar) a impresionizmus (Claude Monet, Camille Pissarro, Alfred Sisley, Edgar Degas, Auguste Renoir atď.)~~

~~**79. Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus: Paul Cézanne a racionálna línia**~~

~~80. Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus: Vincent van Gogh a expresívna línia~~

81. Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus: Paul Gauguin a symbolické videnie obrazu

82. Hľadanie nových pohľadov: postimpresionizmus: neoimpresionizmus (Georges Seurat, Paul Signac)

83. Maliarstvo 19. storočia na Slovensku: Luminizmus (Ladislav Medňanský, Dominik Skutecký, Martin Benka atď.).

Literatúra:

– Pijoan

– Nebo nad hlavou : Umelci barbizonu. Bratislava : GMB, 2012

– BARCZI, Július: Impresionizmus^{SK} : Podoby impresionizmu na Slovensku. Bratislava : SNG, 2014

– WALTHER, Ingo F. (edit.): Impresionismus. Praha : Taschen/Slovart, 2008

– BENJAMIN, Walter: Umelecké dielo v ére svojej technickej reprodukovateľnosti. In: Aura a stopa. Bratislava : Kalligram, 2013, s. 62-104.

-

84. Symbolizmus a secesia (vegetabilný a zoomorfný ornament), ilustrácia v 19. storočí.

Literatúra:

– Pijoan

– FAHR-BECKEROVÁ, Gabriele: Secese. Praha : Taschen/Slovart, 2007

-

85. Sochárstvo 19. storočia: Tradícia (Henri Chapu, Albert Bartholomé, Frédéric Bartholdi) a inovácia (Auguste Rodin), akademické sochárstvo verzus zrod moderného sochárstva. Rodin a zrod moderného sochárstva (Rosso, Degas, Renoir, Gauguin atď.). Portrét, pamätníková tvorba, fontány (Tilgner, Stróbl).

Literatúra:

– Pijoan

– NÉRET, Gilles: Rodin. Praha : Taschen/Slovart, 2005

–WEISS, David: Nahý som prišiel na svet. Bratislava : Tatran, 1985

-

86. Úvod do problematiky umenia prvej polovice 20. storočia Úvod do problematiky umenia prvej polovice 20. storočia, rozchod s tradíciou; izmy 19. a 20. storočia, ich význam, možnosti klasifikácie a význam; Druhé zrodenie modernej doby?—technológia a technika a výtvarné umenie

Literatúra k umeniu 20. storočia:

–Pijoan

–WALTHER, Ingo F. (edit.): Umění 20. století. Praha : Taschen/Slovart, 2004

–THOMASOVÁ, Karin: Dejiny výtvarných štýlov 20. storočia. Bratislava : Pallas, 1994

–READ, Herbert: Stručné dejiny maliarstva od Cézanna po Piccassa. Bratislava : Tatran, 1967

87. Expresionistické tendencie (1885-1930): expresionizmus, fauvizmus, Die Brücke, syntetický expresionizmus

88. Kubizmus (1907-1915): prekubizmus, analytický kubizmus, koláž, syntetický kubizmus, orfistický kubizmus, kubistická plastika; Georges Braque, Pablo Picasso

89. Abstraktné umenie: subjektívny smer, lyrická abstrakcia (Kandinskij) + orfizmus

90. Abstraktné umenie: objektívny smer, geometrická abstrakcia: neoplasticizmus (Mondrian, van Doesburg)

91. Abstraktné umenie: objektívny smer, geometrická abstrakcia: Lučizmus (Larionov) a Ruská avantgarda

92. Dadaistické hnutie (1916-1971): dadaizmus (Zurich, New York, Berlín), neodadaizmus, taliansky futurizmus

93. Surrealizmus: pittura metafisica, manifest surrealizmu, psychický automatizmus, paranoická kritika ducha, mýtický surrealizmus, fantazijný surrealizmus,

94. Umenie a totality pred 1945: Taliansko. Pôvod totalitarizmov, umenie a reprezentácia

~~v minulosti,~~

~~95. Umenie a totality pred 1945: Nemecko~~

~~96. Umenie a totality pred 1945: ZSSR~~

~~97. Umenie a totality po roku 1950 v ČSSR: soseľ~~

~~98. Architektúra 20. storočia: Zdroje modernej architektúry; architektúra 20. storočia (purizmus, empirizmus, synkretizmus); priemyselný dizajn~~

~~99. Umenie po roku 1950: nová figurácia: pop-art, op-art a kinetické umenie, abstraktný expresionizmus,~~

~~100. Umenie po roku 1960: minimalizmus, konceptuálne umenie, procesuálne umenie~~

~~– Pijoan~~

~~– WALTHER, Ingo F. (edit.): Umění 20. století. Praha : Taschen/Slovart, 2004~~

~~– GERŽOVÁ, Jana (edit.): Slovník světového a slovenského výtvarného umění druhé poloviny 20. století. Bratislava : Profil, 1999~~

Copyrighted Material: © doc. PhDr. Tomáš Surý, ArtD. 2006-2022

aktualizované 19. 9. 2022



